

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: J 6, 22 – 35

Text: J 6, 1 – 15 *Potom odešel Ježíš na druhý břeh Tiberiadského jezera v Galileji. Šel za ním velký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Byly blízko židovské svátky velikonoční. Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: "Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?" To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: "Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo." Řekne mu jeden z učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: "Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!" Ježíš řekl: "Ať se všichni posadí!" Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdělil sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se nasýtli, řekl svým učedníkům: "Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!" Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly. Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: "Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!" Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.*

Nic jsi nepochopil, říká dědeček Hříbeček Ivánkovi v legendární pohádce Mrazík. Ani nasycený zástup nic nechápe. Ježíšovo zázračné sycení si vyložili po svém. To by byl král! Mít Ježíše na trůně, byl by levnější chleba a ještě navíc bez práce! Ježíš jako legendární Golem by pekl, až by se z něj kouřilo a všichni dohromady bychom měli dost. Jo, takové tendence už tu byly. A vlastně jsou tu pořád. A nejen mezi bezvěrci. I křesťané se někdy modlí k Ježíši slovy: Hrnečku vař! Ale Ježíš není ani hrneček, ani Golem, ani ekonomický šarlatán či politik, který umí šikovně ovládat zástupy tím, že jim servíruje to, co právě chtějí. Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho povolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.

Na té hoře však nepropadá depresi jako Eliáš, který si po vítězství nad baalovými proroky nařká, že svým činem ani trochu nezměnil svět k lepšímu a že to vlastně k ničemu nebylo. Ježíš se vrací zpátky na horu, kde učinil své znamení. Je tam teď sám. Zástupy, které ho chtěly stáhnout do politiky, zůstaly už dole a s plnými žaludky se jim zpátky nahoru za Ježíšem asi nechtělo.

Ježíš je teď nejen sám, ale i nepochopen. Znáte jistě ten pocit: Kolikrát se snažíme lidem něco vysvětlit, předvedeme jim to i názorně, ale nikdo nás nechápe. Nevím jak vy, ale já bývám hodně frustrovaný, když se o něco snažím, dám do toho všechno, ale lidé si to stejně přeberou úplně jinak, než jak jsem to myslel.

Tak například často se tento text vykládá jako Ježíšova výzva, abychom pamatovali na hladové a na ty, co nic nemají. Abychom se pokusili naplnit nejen duchovní, ale i materiální potřeby lidí. A tak posíláme do chudých zemí třetího světa materiální pomoc v dobré víře, že tak je to podle Ježíšova příkladu. Ale výsledkem je, že chudí jen ještě více natahují ruku, abychom v tom jako ten Golem nebo bezedný pohádkový hrneček dál pokračovali. Nepochopí, že jsme jim třeba dali jen znamení, aby jednali stejně jako my. Ne. Když nasycenému zástupu do rána opět vyhládlo, šup do člunů a honem za Ježíšem na druhý břeh pro další žvanec chleba. My chceme nášup! „Pane, dávej nám ten chléb stále!“ Ale Ježíš je tentokrát už odbyl: „Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtli jste se. Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný!“

Lidé tomu ale stále nechtějí rozumět. Pořád jen: „Jaké dobré skutky máme vykonat, abychom se měli pořád tak dobře či ještě lépe?“ A Ježíš jim na to říká: „Jediný skutek, který žádá Bůh je, abyste věřili v toho, koho on poslal.“ Ale to oni ne! Ježíši, ty chceš, abychom stále jen věřili! Víra! Víra! K čemu to je? Víry se nenajíme. Nás zajímá, co dokážeš! Co z toho budeme mít. Co nám z nebe kápne! Např. naši otcové: Těm kápala z nebe aspoň ta mana, když neměli na poušti co jíst. A ty přece taky dokážeš rozmnožit naše chleby, naše ryby, naše kapry čili peníze, naše investice. Stačí, když darujeme církvi svých mizerných pět chlebů a dvě ryby a církev bude nasy-

cena, zaplatí personální fond a ještě jí zbude na opravy kostelů a přílehlých sociálních zařízení... Lidé nic nechápou. „Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný!“

Ježíš, náboženství, církev, to přece není byznys, ačkoliv existují náboženští podnikatelé, kteří tento segment trhu ovládli takřka dokonale. Třeba esoterika, ta se zrovna docela dobře prodává. Ale Ježíšovo množení chlebě a ryb není návodem, jak šikovně investovat a zúročit svůj vklad ještě lépe než to dělají banky, které dnes běžnému klientovi téměř nic nezúročí.

Znamení zázračného sycení zástupů není v tom, že Ježíš rozmnožuje lidské statky, duchovní hodnoty či vzácné kulturní dědictví. To bychom skončili u americké teologie prosperity a tam biblický text nemíří. Pro pochopení Ježíšova zázraku je klíčová věta: „Já jsem chléb života.“ Jestliže Ježíš nasýtil chlebem celý zástup lidí, pak znamení tohoto zázraku spočívá v rozpoznání, že tím rozmnoženým chlebem je on sám. Z čehož plyne následující:

1) Nejsou to žádné naše heroické výkony, naše úporná obětavost, co drží církev nad vodou, neřku-li, co působí šíření Božího království na tomto světě. Učedník Filip, který provedl okamžitou finanční analýzu, zjistil, že dvě stě denárů, nebo kolik je vlastně církev schopna dát aktuálně dohromady, vůbec nestačí pokrýt náklady na takový úkol. Bylo to však malé dítě, které naivně nabídlo svých pět sušených placek a dvoje sardinky, aby se stalo iniciátorem Ježíšova zázraku. V čem je rozdíl? Právě v té víře. Ta se ukázala jako mocnější než pragmatický ekonomický kalkul.

2) Ježíš láme chléb, ale vzápětí za chléb označí sám sebe. Rozdává tedy sám sebe. Trhá chlebové placky a ukazuje: Vidíte, dávám se vám do roztrhání těla. Ještě silněji to předvedl při poslední večeři, kde tento symbolický úkon doplnil i slovním vysvětlením: Toto je mé tělo a toto je má krev. A k dokonalosti to Ježíš přivádí na kříži. „Dokonáno jest“, řekne a umírá. Tady už nejde o symbolické gesto, ale o darování vlastního života. Zázrak nasycení zástupu říká totéž: „Chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

3) I my jsme účastni tohoto zázračného sycení. I my si tuto skutečnost zviditelňujeme přijímáním chleba a vína večeře Páně. Dáváme tím nejen symbolicky, ale i fakticky najevo, že přijímáme Krista a chceme být z něho živi. Opravdu, přijímáme-li s chlebem i skutečného Krista, skutečně se také stáváme tím, co jíme. Přijímáme-li Krista, jeho život se proměňuje v život náš, tak jako snědený chléb se proměňuje v buňky našeho těla. Proto Ježíš říká: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.“

Bratři a sestry, o tuto proměnu našeho života tady jde. Aby náš pomíjivý pozemský Adamův život byl proměněn v ten Ježíšův duchovní a věčný. Abychom nezůstali pouhými biologickými živočichy, prach, který se navrátí k prachu země, ale abychom se stali duchovními bytostmi, těmi, kteří neumřou navěky, ale přejdou ze smrti do života. Smířme se s tím, že to nikdy plně nepochopíme. Ale i ten, kdo nerozumí principu lidského metabolismu je přesto živ, když přijímá a zužitkovává potravu. A tak přijímat Krista, to je náš denní chleba. Žijme z jeho moci a vírou se spolehněme na životodárnou sílu, která nám z Ježíšova sebevydání a oběti plyne.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, v tobě je náš život. Dej, ať přicházíme k tobě, který jsi chlebem života, a nebudeme hladovět navěky. Tak jsi to řekl, a tak tomu věříme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi neměl kam hlavu složit, a přesto jsi i ze své chudoby nasýtil zástupy. My máme střechu nad hlavou a plné ledničky jídla, a přesto stojíme bezradní před hladovými tohoto světa. Proto tě neprosíme, aby se nám dařilo lépe, nýbrž aby se dařilo lépe těm skutečně hladovým. Dej, ať z bohatství stolu Kristova mají užitek i ti, kteří tě dosud neznají. Dej, ať jsme svědectvím o tobě jako prameni života, z něhož můžeme všichni čerpat posilu a pomoc. / Pane, i my prožíváme lítost, když se rozhlédneme kolem sebe a vidíme mnohé lidské osudy, lidská traumata, neštěstí, bezradnost a lidi tonoucí v morálním marasmu tohoto světa. Dej, ať dovedeme věrohodně ukazovat na tebe, který sytíš k životu věčnému. Dej nám všem, abychom spolu sdíleli výhled radostné naděje. Amen.*